


## אמורה

זיכרון בסלון זו יוזמה חברתית שמבקשת למחזק על זיכרון השואה חי וכלונטי ולאורך השנים הפכה להיות מסורת ישראלית. בכל שנה בערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה מתכנסים 2 מיליון איש בארץ ובעולם למפגשי זיכרון בסלון. לקראת יום הזיכרון הקרוב אנחנו מצמינים אתכם לצאת עם התלמידים למסע בין שיירי 'פסקול שלישי' ולהכיר אותם לזיכרון השואה מנקודת מבט של בני הדור השלישי והרביעי ודרך השירים שכתבו.

פסקול שלישי הוא אלבום מוזיקלי, שיצא לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה 2023. האלבום, בהשתתפות מגוון רחב של יוצרים ישראלים: מוזיקאים, מעבדים ומפיקים, כולל 14 שירים חדשים מקוריים, שכתבו מעבד לעיניהם של בני הדור השלישי, ובהשראת סיפוריהם וחוויותיהם האישיות של ארצי שואה עם הם נפגשו במפגש קרוב ואינטימי. המערכה היא נאמיק בשייר 'הזקן מברלין' נתבארן יחד על החברה שאנחנו היום, על האופן שבו אנחנו זוכרים את השואה ולאופן שהשואה תפסה מקום בחיים שלנו היום.

הזקן מברלין - איה זהבי פייגלין, אלון עדר, סתיו בגר, קובי אוז, שי צברי  להשמעה לחצו כאן

## הסיפור מאחורי השיר

אנחנו יכולים לעמוד בצפירה, ותוך כדי לראות תוכניות שמספרות על גודל הזוועה, ובכל זאת השמש זורחת, הכלבים נובחים, והמספרה עובדת. וכך, המפגש הראשון שלנו עם הכאב, עובר דרך האשמה: 'איך אני לא מצליח להרגיש, מה שאני אמור להרגיש?' יוצרי השיר חושבים שאולי זאת פשוט המציאות: החיים הטובים רוקמים לנו קרום שקוף ועבה, שאוטם אותנו לפעמים מלהתחבר לרגשות העמוקים בתוכנו. הקרום הזה עשוי מהרגלים, פינוק, הדחקה וריכוז עצמי. אנחנו לומדים, משננים, עומדים, משתתפים בטקסים ומרגישים לפעמים שאנחנו פשוט לא מספיק מרגישים. או שבעצם, קוראים לזה: חיים. זקן שגדל בברלין.

### פתיחה (5 דק')

משתפים (אפשר במליאה או בזוגות) - מה המשמעות של מוזיקה בחיינו? למה צריך שירים?

### פסקול שלישי (15 דק')

שואלים את התלמידים איזה שירי שואה הם מכירים ומתי נכתבו? (אפשר לבדוק בטלפונים?)

כתבו את התשובות על הלוח, נסו להבין עם הילדים האם באמת מדובר בשיר שנכתב על תקופת השואה או שאנחנו פשוט 'רגילים' לשיר אותו בימים עצובים

### דיון:

- אילו שירים הם שירים שנכתבו ממש על השואה ואילו הם שירים עצובים או שירי יום הזיכרון?
- מהם השירים ה"עכשוויים" יותר? האם יש בכלל שירים שנכתבו על השואה מהתקופה האחרונה? למה לא?
- מי כתב את השירים שאנחנו מכירים? (דור ראשון/שני/שלישי)

\*למורה: המטרה היא להראות לתלמידים את מאחורי הקלעים של הפרויקט פסקול שלישי - למה הפרויקט הזה נוצר? מוזיקה זה דבר משמעותי בחיינו ומוזיקה מתחדשת כל הזמן בהתאם לתקופה, אבל בשירי זיכרון השואה לא היה חידוש ולא היה המשכיות של הדור השלישי שיגיד ויזכור דרך המוזיקה עד הפרויקט הזה.

◀ לצפייה לחצו כאן

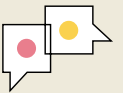
\*למורה: להרחבה על הפרויקט - כתבה מחדשות 2 על הפרויקט: ▶ לצפייה לחצו כאן

## הזקן מברלין (20 דק')

▶ רואים את הקליפ של השיר ומחלקים גם את המילים ▶ לצפייה לחצו כאן

קראו את מילות השיר והעמיקו בהם.

### דיון בקבוצות קטנות:



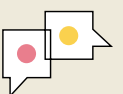
- ▶ מה התחושות שעולות לי מהשיר?
- ▶ היוצרים בשיר מביעים ביקורת על החברה הישראלית "בתל אביב שטופת השמש, אנשים רצים ליד הים, מנערים דאגות... היין טוב, הזקן מברלין, הכיפה מתאילנד, רבים ברחוב על חניות". על מה הביקורת? מה הם מנסים להגיד לנו, הדור הצעיר?
- ▶ על מה השיר? מה המסר של השיר לדעתכם?
- ▶ האם זה שיר לזיכרון השואה?

▶ רואים את מאחורי הקלעים של יצירת השיר: ▶ לצפייה לחצו כאן

▶ קראו יחד את פזמון השיר שוב:

היי נו בואו תראו אותנו  
איך בדיוק זרקנו מה שלא אכלנו  
בכינו וחגגנו  
ולא ממש תפסנו  
חיים בהסתרה  
שבתוך ההסתרה  
היי נו בואו תראו אותנו  
כמה התרחקנו הלכנו וחזרנו  
לימדנו וסיפרנו  
לא ממש תפסנו  
עוד מעט צפירה.

### דיון במליאה:



- ▶ אם שכחנו את זיכרון השואה? אולי עדיף לשכוח?
- ▶ כיצד חיים לצד הזיכרון? האם זה אפשרי?
- ▶ למה כן לזכור?
- ▶ כיצד אנחנו זוכרים? מה חשוב לנו לזכור?
- ▶ מה האחריות שלנו כבני דור שלישי ורביעי על זיכרון השואה?

## סיכום (5 דק)

מסכמים עם קטע ממנשר הניצולים. מנשר הניצולים נכתב על ידי שורדי השואה בשנת 2002 מתוך הרצון להשאיר ציווי ערכי לחברה הישראלית. מסמך זה מבקש לבטא ולמצות את המסר שמבקשים ניצולי השואה לומר לעולם, בערוב ימיהם. הוא מסמך מכונן שמעביר את האחריות של לפיד הזיכרון אלינו - לא רק למה אנחנו זוכרים אלא גם למה - לשם מה.

"אנחנו דור ניצולי השואה הולכים ומתמעטים. בעוד שנים לא רבות לא יהיה עוד על כדור הארץ אדם שיוכל להעיד: "אני זוכר את מה שאירע בשואה". יוותרו רק ספרי זיכרונות ומחקה, תמונות וסרטים, ועדויות ניצולים. או אז יהפוך זיכרון השואה מגורל כפוי, החתום בבשרנו ובנשמתנו, לייעוד היסטורי שעל האנושות ועל הדורות הבאים לשאת באחריות לצקת בו תוכן ומהות."

▲ סבב סיכום - מה האחריות שלי על זיכרון השואה?

## ציוד נדרש

מקרון, מחשב, שיר מודפס

## חומרים נוספים

החג החדש / ולדיסלב שלנגל (נכתב בגטו וארשה 1941-1943)

## הזקן מברלין

איה זהבי פייגלין, אלון עדר, סתיו בגר, קובי אוז, שי צברי

סדנאות שתיקה  
על שפת הכינרת  
בדרום אדום  
כבר אין כלניות  
והרדיו שקט  
שירי לכת  
אפר ואבק  
ואין ליגת אלופות  
משיאים משואות  
החזן מפתיע  
ונושאים תפילה  
אל אלוהי השתיקות  
הכלבים נובחים  
המספרה עובדת  
וכועסים  
על רכבות מאחרות  
היינו בואו תראו אותנו  
איך בדיוק זרקנו מה שלא אכלנו  
בכינו וחגגנו  
ולא ממש תפסנו  
חיים בהסתרה  
שבתוך ההסתרה  
היינו בואו תראו אותנו  
כמה התרחקנו הלכנו וחזרנו  
לימדנו וסיפרנו  
לא ממש תפסנו  
עוד מעט צפירה  
עד הסיבוב הבא

היום זה מדבר  
ואין פה שלג  
וכפות רגלי  
אינן עוד יחפות  
ובתל אביב  
שטופת השמש  
אנשים רצים ליד הים  
מנערים דאגות  
אני יכול לרוץ  
ולא מפחד  
ומה אוכלים היום  
היין טוב  
הזקן מברלין  
הכיפה מתאילנד  
רבים ברחוב  
על חניות  
היינו בואו תראו אותנו  
איך בדיוק זרקנו מה שלא אכלנו  
בכינו וחגגנו  
ולא ממש תפסנו  
חיים בהסתרה  
שבתוך ההסתרה  
היינו בואו תראו אותנו  
כמה התרחקנו הלכנו וחזרנו  
לימדנו וסיפרנו  
לא ממש תפסנו  
עוד מעט צפירה.